Liikenne- ja viestintävaliokunnalle

U 69/2022 vp ja UJ 19/2023 vp

Valtioneuvoston kirjelmä ja jatkokirjelmä Euroopan komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi lapsiin kohdistuvan seksuaaliväkivallan ehkäisyä ja torjuntaa koskevista säännöistä

Telia Finland Oyj (”Telia”) kiittää mahdollisuudesta antaa valiokunnalle kirjallinen lausunto valtioneuvoston kirjelmästä ja siihen liittyvästä jatkokirjelmästä. Kirjelmät liittyvät Euroopan komission ehdotukseen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi lapsiin kohdistuvan seksuaaliväkivallan ehkäisyä ja torjuntaa koskevista säännöistä.

Telia on osallistunut jo pitkään lain 1068/2006 nojalla ja yhteistyössä Keskusrikospoliisin kanssa aktiivisin ja vapaaehtoisin toimin alaikäisiin kohdistuvan seksuaalisen väkivallan ehkäisemiseen. Telia on yhdessä KRP:n ja Pelastakaa Lapset ry:n kanssa tehnyt pitkäjänteistä työtä lasten oikeuksien edistämiseksi.

Nyt käsiteltävänä olevan asetusluonnoksen tavoitteet ovat kannatettavia. Ehdotetuissa toimenpiteissä ja keinoissa on kuitenkin edelleen tarvetta merkittäville muutoksille jatkovalmistelun aikana.

Telia viittaa ja yhtyy Tietoliikenteen ja tietotekniikan keskusliitto FiCom ry:n liikenne- ja viestintävaliokunnalle asiassa antamaan lausuntoon, jonka valmisteluun olemme osallistuneet. Jäljempänä esitämme keskeisimpiä periaatteita, joiden huomioiminen asetusluonnoksen jatkokäsittelyssä on välttämätöntä.

- Asetus vaarantaa ehdotetussa muodossaan kaikkien Euroopan kansalaisten perusoikeudet, itsemääräämisoikeudet sekä liikesalaisuuksien ja innovaatioiden suojan. Neuvoston oikeuspalvelun (NOP) mukaan salattuihin ympäristöihin ulottuva tunnistamismääräys tarkoittaisi, että palveluntarjoajien tulisi joko luopua tehokkaasta päästä päähän -salauksesta, luoda ns. takaovia päästäkseen salattuun sisältöön tai saada pääsy sisältöön käyttäjän päätelaitteella ennen sisällön salaamista. Vaikka ehdotus teknologianeutraaliutta tavoitellen jättää yksityisten palveluntarjoajien päätettäväksi keinot tunnistamismääräyksen toteuttamiseksi, käytännössä asetuksessa säännellyt toimet

Yritystiedot
Telia Finland Oyj
Pasilan asema-aukio 1, 00520 HELSINKI
Kotipaikka: Helsinki
Y-tunnus 1475607-9, ALV REK 1475607-9

edellyttävät tuoreimmassakin muotoilussa (puheenjohtajamaa Espanjan luonnos 8.9.2023) takaovien luomista salaukseen tai käyttäjien sisältöön puuttumista. **Suomen ei tule hyväksyä sääntelyyn muotoilua, joka käytännössä velvoittaisi viestinnän salauksen purkamiseen.**

- Asetuksen soveltamisala ja siinä ehdotetut vaatimukset tulee kohdistaa vain sellaisiin toimijoihin, joilla on niitä mahdollisuus toteuttaa. **Numeroihin perustuvien henkilöiden välisten viestintäpalvelujen tarjoajat tulee jättää asetuksen velvoitteiden ulkopuolelle.** Teleyrityksillä ei edes ole teknisiä mahdollisuuksia analysoida äänipuheluja ja tekstiviestejä komission luonnoksessa esitetyllä tavalla. Euroopan tietosuojavaltuutetun ja Euroopan tietosuojaneuvoston yhteisessä lausunnossa 4/2022 viranomaiset totesivat, että yksittäisten henkilöiden teksti- ja ääniviestinnän yleisluontoisen seurannan kielteinen vaikutus on niin vakava, ettei sitä voida perustella EU:n perusoikeuskirjan puitteissa.

- Groomingiin ja CSAM:iin kohdistuvien tunnistamismääräysten edellytyksiä on tarkennettava. Euroopan tietosuojavaltuutetun ja Euroopan tietosuojaneuvoston yhteisessä lausunnossa komissiota kehotetaankin selkeyttämään edellytyksiä tunnistamismääräyksen antamiselle. Tietosuojaneuvosto ja -valtuutettu ovat lausunnossaan erityisen huolissaan toimenpiteistä, joita suunnitellaan entuudestaan tuntemattoman CSAM:n ja groomingin havaitsemiseksi. **Suomen ei tule hyväksyä perus- ja ihmisoikeusvelvoitteiden vastaista sääntelyä tunnistamismääräyksestä**.

- Pääsyn estäminen tai mahdollisen CSAM-sisällön ja houkuttelun tunnistamistoimet tulisi tapahtua mahdollisimman lähellä sen lähdettä, eli sovellusalustalla tai muulla vastaavalla alustalla, jossa toiminta tai sisältö sijaitsee.

- Suomessa eduskunnan perustuslakivaliokunta on lausunnossaan (PeVL 53/2022 vp) todennut, ettei nyt käsiteltävä sääntely vaikuta ongelmattomalta perustuslain 10 §:n 4 momentin kannalta. Samoihin ongelmiin kiinnittivät huomiota myös muun muassa liikenne- ja viestintäministeriö sekä Liikenne- ja viestintävirasto Traficom. Asetusluonnokseen ei ole tehty sellaisia muutoksia, että nämä aiemmin esiin tuodut ongelmat olisivat poistuneet.

Tapio Haapanen
Telia Finland Oyj / Lakiasiat